

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagy
helyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " —
Egész évre . . . 5 " —
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.

Előfizetési pénzek el-
fogadtnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések
nél árleengedés adatik.

A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.

Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Post. Király-
utca 60. sz.)

Gazdasági reformunk.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelem-
ügyi magy. kir. miniszterium a 339. és 340.
számok alatt, az iránt kereste meg a kecs-
kemét-vidéki gazdasági együletet, hogy adna
számot mult évi működéséről, elősorolván
mult évi működését és annak eredményeit;
— e folyó évre pedig saját területének vi-
szonyaiból merített tájékozás után — álla-
pítsa meg azon teendőket, melyeket a mező-
gazdaság emelése, s az akadályok elhárítá-
sa érdekében legégetőbbeknek tart; —
készítsen általában, de főleg a jelen évre
bizonyos tervezetet, mely szerint a kitűzött
teendőkben eljárni szándékozik, s ezen ter-
vezetet tüzetes megvitatás után elkészítvén,
azt mielőbb küldje meg; — együletünknek
nemcsak szellemi, de anyagi támogatását
jövőre is igérvén.

Hogy a mezőgazdaság emelése, s az
akadályok elhárítása érdekében jövőre áta-
lános tervezetet készíthessünk, vissza kell
mennünk bajaink legfőbb forrására, s az
akadályoknak ha lehet elhárítására; ha ez
nem áll hatalmunkban, annak legalább
módosítására kell törekednünk; a részletes
tervezetet más alkalomra hagyván — főleg
vidékünkre szoritkozva — elmondom, hogy
mezőgazdaságunk emelése, s az akadályok
elhárítása érdekében általánosságban mit
tartok én legsürgősb teendőnknek, — elmon-
dom — ha mindjárt fölszólalásom a kezdet ne-
hézségeinek nyomait viseli is magán — főleg
azért, hogy ezen fontos tárgyra más szak-
avatottabbak figyelmét is fölhívjam, s ha
netalán véleményeink a feltűntetett bajok,
s azok orvoslása módjában eltérők lenné-
nek, jó akaratú közlésemért előre is szíves
elhatározást kérek.

Látjuk azt, hogy hazánkban a mező-
gazdák ily roppant száma mellett is, a
mezőgazdaság, a hazai iparnak e legfonto-
sabbika, a többi iparágaknál időnként ta-
pasztalt óriási lendület mögött, messze el-
maradott, — nem titkolhatjuk, hogy a mező-
gazdaság terén — Európa cultur-államai
mögött, messze hátra vagyunk, mert nem
tagadhatjuk, hogy a többi iparágak között,
ezen ránk nézve legfontosabb iparágban, a
szellemi mozgékonyosság, a tudományos iro-
mányok alkalmazása, legesekélyebb mérv-
ben mutatkozik, — ebben rejlik oka főleg
hátramaradásunknak szellemileg és anya-
gilag.

Szellemi és anyagi hátramaradásunknak
okai között első helyre teendőknek vélem,
a kellő szakismeret hiányát.

Mezei gazdaságunk teljes kifejlesztésére —
nézetem szerint — legbiztosabb eszköz, a tu-
dományosan alapos gazdasági szakismere-

tek általános terjesztése; — de minden tö-
rekvésünk, — sajátságos körülményeinkhez
képest, — fölállítandó tanintézetekben,
vagy bármilyen intézményeinkben oda
kell irányozva lenni, hogy mind a fel-
sőbb, de méginkább földmives iskoláink-
ban az oktatás gyakorlati irányban történ-
jék; — sokkal jobban lerontotta már né-
pünknel a gazdasági szaktudományok iránti
érdeklődést némely kaputos egyéneknek
theoretizáló és semmi sikerre nem vezetett
gazdálkodási módja, mintsem hogy azt el-
sajátítani törekedjék, — példa, sikert felmutató
jó példa kell népünknek, azt szívesen figye-
lemmel kíséri, és ha módjában áll, követi
is, de a sok — szerinte — czifra beszédre
csak egykedvűen vállat von s mosolyog.

A szakismeretek terjesztésére vonatko-
zólag óhajtott volna itt nálunk is, egy
fensőbb gazdasági tanintézetnek fölállítása,
még pedig erdészeti és földmives iskolával
egybekötve, részint az okszerű belterjes
gazdálkodás iránti kedv fölébresztése, —
részint pedig, úgy a befásításunkkal lépést
nem tartó fa-szükségleteinknek jövőbeni fe-
dezhetése, mint vidékünk légköre szárazsá-
gát némi részben mérséklő erdő-ültetések
gyarapítása végett is; de fájdalom, egy
ekként összeállított gazdasági iskolára, leg-
alább ez idő szerint, nekünk itt helyben
semmi kilátásunk sincs, mert Kecskemét
város közönsége, ha bár hajlandó is min-
denkor a közügyért tetemes áldozatokra,
sőt legnagyobb részben csak tekintélye eme-
lése végett is százezrekbe kerülő építkezé-
sekbe bocsátkozni kész; de gazdaságának
minden ágában teljes kifejlesztésére, gyara-
pítására s jövőbeni meggazdagodásának
egyetlen eszközére csak tizedrészben is ál-
dozni, vagyis inkább csak előlegezni, még
ezúttal nem fog, — ezen a ponton még nem
állunk, hiányzik még ehhez nálunk a biz-
tos eredmény iránti bizalom, bátorság és
szakismeret, — ezek szerint tehát nekünk —
helyi körülményeinket figyelembe véve —
csakis nagyrészt földműves iskola fölállítá-
sára kell szoritkozunk.

A földműves iskola fölállítását sürgetik
nálunk első sorban is egy kísérleti tériül
használandó példány-gazdaság fölállítása,
mely a gazda-közönségnek mintául, a gaz-
dasági eszközök- és gépekre nézve pedig
tanúságul szolgálna.

A példány-gazdaság fölállítása szüksé-
gét — már csak maga a gazdasági gépek
és eszközök gyakorlati alkalmazása és tanul-
mányozása tekintetéből is — nem hiszem,
hogy bárki is közülünk ne érezné; mert az oly-
kor rendkívüli, s naponként emelkedő nagy
napszám emelkedése ellen, ez az egyetlen óv-
szer áll rendelkezésünkre; — de más részt

nemcsak gyakorlati, de elméleti szempont-
ból is, egy kísérleti téri fölállításának támo-
tatására — ha bár némi szégyen érzettel
is — be kell vallanunk, hogy egy sincs
köztünk, a ki a mai kor igényelte sok ol-
dalú gazdasági szakképzettség színvonalán
megállhatna; de némi mentségül fölhozhat-
juk mégis, hogy ennek oka nem épen min-
magunkban, mint inkább sajátságos gazda-
sági viszonyainkban s birtokainknak eldara-
boltságában rejlik, minélfogva csakis na-
gyon keveseknek jutott az a szerencse,
hogy az okszerű, kellően fölszerelt belter-
jes gazdálkodást, még ez ideig csak megis
kísérlethették volna, s e tekintetből társul-
nunk, alakulnunk kell, hogy a mit egye-
seknek anyagi körülményeik s birtokviszo-
nyaik meg nem engednek, azt egy közös
cél elérésére alakult társulat, minden meg-
erőltetés nélkül tehesse meg.

Azt mondják, hogy önhibánk beisme-
rése egy lépés a javuláshoz, — ha anyagi
és szellemi hátramaradásunk tényezői kö-
zött első helyre tettük szakismeretbeni hiá-
nyainkat, — úgy második helyen kell meg-
említenünk, azon gyakorlatban elkövetett
vétségünket, melyet a gabona és takarmány
termelésbeni aránytalanság által eddigelé
elkövettünk.

Az okszerű gazdálkodásnak egyik leg-
főbb feladata a földterő fentartása, ez pedig
csak okszerű művelés, és kellő trágyázás
által érhető el, — és így a földmivélés és
általában a mezőgazdaság fölvirágzásának
jövője, a gabona- és takarmány-termelés
helyes arányában, s a lehető legnagyobb
mértékben fölkarolt takarmány-termesztés-
ben áll; — elegendő jó takarmány nélkül
nem lehet észszerű és biztos állat-tenyész-
tés, de jó iga jószág nélkül nem lehet
kellő jó munka sem; — jó munka nélkül
pedig nincs meg a kívánt eredmény, s nem
lehet okszerű földmivélés, mert a ki ele-
gendő takarmány-készlettel nem rendelke-
zik, rossz jószágán csak úgy szánt és úgy
végzi dolgát, a hogy lehet, — mig ellen-
kező esetben úgy, amnyit és akkor, a mi-
kor kell.

Tagosításról, legelő elkülönítésről, a
mi sajátságos gazdasági viszonyainknál fog-
va, szó ugyan még ez idő szerint alig le-
het; de a községi legelőknek továbbra is
az eddigi használati módja, szinte nem
tartható továbbra fenn, és pedig nemcsak
a csekély hasznosítás szempontjából, de
már csak annál fogva sem, mert a szoms-
zédos városok és községek, közlegelőiket
fölosztván, minden módon, a még fel-
nem osztó községek szabad földeiknek hasz-
nálatába illetéktelenül és jogtalanul bejutni
törekednek.

A legelő elkülönítés által, az állat-tenyésztés egy időre mennyiségileg minden esetre változást szenved, de minőségben okvetlen emelkedni fog; — a legelő elkülönítése, vagy mi nálunk jobban mondva, a legeltetési arány behozatala, a külterjes gazdálkodásból a belterjes gazdálkodásnak egyengeti útját, és akkor a nagyobb mérvű takarmánytermelés, a mi némi részben belterjes gazdálkodásunkkal — házi kezelés mellett — nagyon jól összefér, és az átmenet érezhető alig lesz, — míg az oly bőségekben, a hol a tagosítás és legelő elkülönítés által a külterjes gazdálkodás, egy ugrással belterjes gazdálkodásba jutott, a magát egyszerre tájékozni nem tudó gazdaközönségnek, állat-tenyésztés és gabona-termesztés tekintetében is — nagy kárával történt.

A belterjes, vagyis kellőleg jól felszerelt gazdálkodásnak is van egy nagy gyengéje, a mennyiben több munkás kézzel és több költséggel jár; de legalább kezdjük már belátni, hogy csak a kellőleg felszerelt birtok hoz legtöbb tiszta jövedelmet, és kezdjük belátni, hogy nem az élyez birtoka után legtöbb jólétet, a kinek legtöbb hold birtoka van, hanem inkább az, a kinek holdankénti tiszta jövedelme legnagyobb; a mi külterjes gazdálkodási hajlamunknak meg van a maga természetes oka a multban, de ma már látjuk, hogy egy nem kellően felszerelt nagyobb birtoknak jövedelmét az adó és kezelési költség fölemésztik, míg a kisebb birtoknak holdankénti tisztajövedelme magasan áll, s birtokosa — birtok aránylag — jólétnek örvend.

Arányt kell tehát behoznunk, gabona-és takarmány-termelésünkben, ha állat-, különösen marha-tenyésztésünket gyarapítani, s ezáltal földünk erejét nemcsak fenntartani, de még emelni is akarjuk; — de hogy ezt okszerűen tehesük, az állat-tenyésztés sikeres előmozdítására — a mi mostoha éghajlati viszonyaink közepette — meg kell küzdenünk a természet szeszélyével s fel kell szabadítani magunkat annak káros befolyásai alól; ezt pedig véleményem szerint, csak nagyobb mérvű takarmány-termelés által érhetjük el.

Egy évi rosz takarmány-termelés — bizonyos körülmények között — nagyobb csapást mérhet egy gazda-közönségre, mint egy rosz gabona termés; — gabonával — a mai körülmények között — más világrészből is fedezheti a gazda-közönség szükségét, de a már sokkal nagyobb térfogatú takarmány-félékre nézve ez már sokkal nagyobb föladat: egyetlen inséges év beálltával bekövetkezni láttuk azt, hogy a gazda hosszú évek során át összeszerezgetett marha-állományán potom árért volt kénytelen túladni, csak azért, hogy egy pár jó év után ismét háromszoros árért szerezze vissza.

Magyar hazánk századokig látta el Európa többi országait készletével, de a mint a mező-gazdaság egyéb termékei számára kedvezőbb kelendőségi alkalom nyílt, háttérbe szorult a marha-tenyésztés, és ilyen gabona árak mellett, az egészben pusztai marha-tenyésztésnek nincs, de nem is lehet jövője többé, mert a mit az eke megkimél, az vagy örökösen nyirkos, esádés és nádas talaj, a mi a marha-tenyésztéshez nem egészen alkalmas, vagy pedig háttas, száraz természetű rónaság, s itt tűnnek föl leginkább hazánk éghajlatának mostoha befolyásai. Ha megerednek kora tavasszal az ég csatornái, oly mesésen zsendül a fű, hogy a nagyon is mostoha teletetésben részesült jószág a túlbőségben hull el, de néhány napi pörkölő hőség után ismét éhhalállal küzd.

Magyar hazánk éghajlatának ezen mostoha befolyásai azok, melyekkel megküzdenünk kell, abba hagyván az egészben csak természetes legelőköni marha- s általában jószág-tenyésztést, a körülményekhez képest egészben vagy részben belterjes gazdálkodásra kell törekednünk s nagyobb mérvű mesterséges takarmány-termelésre kell magunkat adnunk, s ez által állat-tenyésztésünket a mostoha évek ellenében biztosítanunk: ebben áll ma már szerintem az okszerű marha-tenyésztés.

De itt ismét vigyáznunk kell, a mesterséges takarmány-termesztéshez szükségelt növények megválasztásában, mert a mely növény más országokban, vagy éppen hazánk erdős és hegyes vidékein sikerrel termesztethető, — nem következik, hogy az vi-

dékünk aszályos síkjain is célra vezetőlenne, — p. o. a vörös lóhere, más országokban, sőt hazánk erdős-hegyes vidékein is, mint takarmány-növény az első helyen áll, de vidékünk száraz rónáin haszonnal nem honosítható meg, — pótolja azonban ennek helyét a kékvirágú lóhere (lucerna), mely még a legaszályosabb években is egyszeri jó, de középszerű években 3—4-szeri vágást is ad.

Második helyen áll a takarmány-répa, mely ha elegendő munkás kézzel rendelkezhetünk, a területhez képest legtöbb takarmányt ad.

A legszárazabb talajt is megtűri a mohar, és csak igen középszerű időjárás mellett is sok és jó takarmányt szolgáltat.

Hasznos takarmány-növények végül a zöld őszi és tavaszi rozs és búza, bükkönyös zab, ezirók, de mindezek között legtöbb és legbiztosabb zöldtakarmányt ad az időközönként vetett kukorica stb.

Nem akarván ez úttal további részletekbe bocsátkozni, jó akaratú javaslatomat azon meggyőződés kijelentésével zárom be, hogy: vidékünknek, úgy általában egész magyar hazánkknak egyedüli üdve s jövőbeni boldogsága mező-gazdaságának, minden ágában és minden iránybani tökéletes kifejlesztésében áll: — e végett, — vidékünk mostoha éghajlati viszonyain, egyébként sem lévén hatalmunkban változtatni, ügyekezünk kell annak káros befolyásaitólünk telhetőleg módosítani, — ügyekezünk kell azon módozatok feltalálásában s gyakorlati kivitelében a lehető legnagyobb erélyt kifejteni, melyek által földünket kellő erőben folytonosan fentarthatjuk, jószág-tenyésztésünket pedig — vidékünk mostoha befolyásai alól felszabadítani, biztosítani, leginkább hatalmunkban áll.

Ha mezőgazdaságunk akadályai közé soroljuk még a gyors közlekedés hiányait, utaink gyarlóságait, az országos törvényhozás útján életbe léptetni szándékolt országos közrendészetet és eseléndrendszert, — azt hiszem, az itt felsoroltak általánosságban azon tényezők és teendők, melyeket vidékünk mező-gazdaságának emelése, s az akadályok elhárítása érdekében legégetőbbeknek tartanunk kell: annál fogva

T Á R C Z A.

Ne mondjátok ....

Ne mondjátok azt ti nekem,
Hogy mily szép az én kedvesem, —
Ne mondjátok, ne mondjátok —
Megdicsérni nem bírjátok.

Elmondtam már én öt szépeket,
— Szólt róla már nem egy ének —
Dicsőítvén szemét, száját,
Liliomszín két orcáját.

Szemét mondtam napsugárnak,
Mely határt minden vágynak;
Mosolygását — „megnyílt égnek“,
Szavát — „szép tündéregének“.

Szőke haját — „arany szálnak“,
Hóvállait — „hattyúvállnak“,
„Bársonynak“ neveztem kezét,
„Ingó liljomnak“ termetét ...

S mindez még nem is dicséret,
Mert ő maga a költészet...
A báj, szépség annyi rajta —
Száz költőnek dolgot adna ...

És — oh — lelkét hogy dicsérem,
Hol a szó, mely díese légyen?
Nincs arra szó, nincs képzelet —
Lelkét csak imádni lehet!

Pásztor Ferencz.

Egy nap a mézes hetekből.

Elbeszélés.

Irta: Tasy P.

(Folytatás és vége.)

Mily gondolatok foglalták el agyát e pillanatban, az titok marad előttünk. Annyi bizonyos, hogy oly mozdulatokat tett, mintha repostirozna, arca kivörösödött s szemei szikráztak. „Gazember még elesábitja nőmet“, dörmögé azután, „s elég szemtelen, még akkor is, midőn Kamilla már nőm, leveleivel orcátlankodni... engem fenyegetni.“

„Borzasztó!“ aztán ismét elővette a levelet s olvasá: „E hó 10-én találkoznai fogunk; még te ezt ki fogod eszközölni sirig szerető Károlyodnak.“ Nem rosz, mily bizton reményli ezt. Meghiúsul átkozott, minden terved, Kamillának nem szabad elhagyni egy hétig a házat s ha ide jössz, inasaimmal dobattok ki.

A falóra kettőt ütött s Szendeinek minden felindulása daczára eszébe jutott, hogy ily időtájban szoktak együtt Kamillával ebédelni. E gondolatra a káros-székbe vetette magát ismét s igen kényelmetlenül találta helyzetét. Kamilla! ha te megesszál! susogá halkán s némi bágyadtsággal, erősen nézve

a szőnyeggel beborított padlóra. Szeretett volna a szőnyeg helyett Kamilla lelkébe látni s megtudni, vajjon hogy érez az?

E perczen léptek hangzottak a folyosón, Jóska lépett be, jelentve, hogy egy ismeretlen úr vár az előszobában.

— Bocsásd be.

Az ismeretlen belépett. „Jó napot Szendei úr.“ A bankár sötéten nézett az érkezettre s gépiesen fogadta el a felé nyújtott kezét.

— Az nem szép öntől, folytatá mosolyogva az idegen, hogy oly soká enged várakozni, pedig mennyire vágyódtam önt és Kamillát látni.

Szendei gyanakvólag mérte szemével az idegent s oly forma gondolata támadt, hogy ez az ember nem keres Hamburgba váltókat.

— Már nyolcz hava, mióta Kamillát nem látam, s ön képzelteti, mennyire örvendek, hogy őt viszont láthatom.

Szendei meg volt győződve, hogy ez az a valaki, ki nevének a ma érkezett sorokat írta.

— Ah ön hallgat, talán Kamilla rosszul érzi magát? vezessen Szendei úr szobájába, hadd üljem karjaim közé.

A bankár ajkaiba harapott s érthetetlenül susogá: nyomorult.

— Ah, mutassa merre van lakosztálya, jöjjön velem, én biztosítom, ha Kamilla beteg, engem látva, azonnal jobban lesz, tudom hogy epedve vár.

— Uram!

azoknak eltávolításában s gyakorlati kivitelében a földmivélel-, ipar- és kereskedelem-ügyi magyar kir. ministerium hathatós pártfogását, erkölcsi és anyagi támogatását úszinte bizalommal fölkérni — véleményezi
Egy kecskeméti gazda.

Bál-kronika.

Az „izraelita nőegylet“ által február 1-én a színházban tartott táncestély a legjobban sikerült; a pazonon, de nem a legszerencsésebb színnel díszített teremben nagy díszszel és legnagyobb részben jó izléssel öltözött igen szép hölgy-koszorú volt jelen, kik közül csak azért nem emelünk ki senkit, mert az egész izraelita közönség, úgy annak minden szép virága is megjelent, — míg más táncestélyekről általában visszavonulnak, — mit nem helyesen cselekszenek.

Az „Olvasókör“ által február 3-án saját helyiségeiben rendezett táncestély mint mindég, úgy most is a leglátogatottabbak, a legvigabbak egyike volt, — általában az „Olvasókör“ táncestélyei oly jó hirre jutottak, hogy azoknak semmi rossz idő nem árthat, — a legnagyobb zápor el nem moshatja, s most is oly nagyszámú és szép közönség jelent meg, hogy több a helyiségben el sem fért volna. A jókedvű táncestély reggeli 5 órakor ért véget. A hölgy-koszorúból megemlítjük Deák Mari, Fényfi Matild, Hajagos Mari, Dömötör Ida, Jonh Agnes, Molnár Róza, Czapik Nina, Zinhaber Nina, Kozma Milka, k. a. és a fiatal asszonyok közül Horváth Béláné, Madarassy Lászlóné, Belákné úrnöket.

A „Népkör“ február 4-én saját helyiségeiben zártkörű táncvizalmat tartott, melyben nagyszámú közönség vett részt.

A helyben állomásozó 38-ik számú gyalog ezred zenekara közreműködésével február 6-án a Casino nagy termében rendezett „Zene-estély“ pompásan sikerült s 7-én este is folytatott.

Színház.

Február 2-án az előbbeni hét repertoírjából kimaradt „Dobó Katicza“ (eredeti népszínmű, 3 felvonásban, írta Tóth Kálmán) adatott. Az előadás, — a mennyire ilyen egészségtelen történeti színművet jól előadni lehet — meglehetősen volt. Az asszonyoknál azonban a katonásdi nem igen sikerült, — persze, mikor engedelmességet kívánnak tőlük, s azt is commandó szóra, ki hallott már ilyet? a csiklandozást azonban ügyesen végezték. Dobó Katiczát Völgyiné asszony személyesítette, s megjelenésével úgy mint egész játékaival tapsokra ragadta a közönséget. Borsos Balassa Bálint szerepét jó kedvvel tölté be. Közönség az ünnep daczára is nagyon gyéren jött be.

Szombaton, február 3-án Ligeti és Bohári urak jutalomjátékául „Murányvári kisértet“ került színe. Közönség közép számmal volt, nem is esoda, a színházba járó közönség bálban volt az „Olvasókör“-ben.

Vasárnap, február 4-én ismét népelőadás és álarozos-táncvizalom. Az előadásra, mely d. u. 5 órakor kezdődött „Don Juan“ című bohózatot választották. Az előadás mi figyelemreméltó mozzanatot sem nyújtott. Közönség meglehetősen számban

volt jelen s iszonyatosan nevetett az ördögökkel teljes bolondságnak. Este a bál is eléggé látogatott volt, élvezetet azonban keveset nyújtott, mert azok, kik hivatalnokok mulatságossá tenni az álarozos-bált, most is hiányzának belőle, t. i. az ügyes maszok. A kik mint álarozosok szerepeltek itt, összesen sem tudnának egész farsang alatt egy jó ötletet kiszorítani; a színészek pedig a maguk részéről egy általán nem akarják báljukat azal emelni, hogy felöltöznének; a nagy álezás-menet is csak annyiból áll, hogy a kün bámészködő kamaszok közül fognak egy kis szamarat, s annak fejére egy nagy számár álezát vonnak s körül sétáltatják a teremben néhányszor, ezután jö négy esoda-bogár által emelt saraglyára vetett ki nem vehető valami, aztán meg van az álezás menet, — a színészek pedig ott nézik a közönséggel együtt, s ha kérded, hogy kikből áll e nagyszerű menet? ők ép úgy nem tudják, mint te, s utóljára is kilelégtelen kíváncsisággal hagyod el a bál termet, vagy ha attól félsz, hogy megbetegszel tőlemegkérded a legnagyobb mestert a színháznál Makait s ez ad felvilágosítást, de alkalmasint ettől meg a hideg fog kilelni. Hanem azért a feleséges valamire való emberek $\frac{2}{3}$ része, ha előbb nem, éjjel után mégis csak megnézi e bált, s ha azt hiszed, hogy másodsor nem kívánczik bele, nagyon tévedsz, mert biz az eljő újra, okul adván: látha most szebb lesz? otthon aztán nem igen merik bevallani, hogy ott voltak, mi azonban bizonyosságot teszünk mellettök s jólélekkel mondhatjuk, hogy a ki legjobban tagadja, az mindnyájában ott volt.

Csütörtökön, február 8-án Keleti László javára színe hozatott Schiller „Deák esinyek“ című három felvonásos vígjátéka Egressy fordítása szerint, ezt követte a „Krinolinos völegény“, vígjáték 1 felvonásban, írta Scribe, fordította Szigligeti. Az előadás kissé nehézkesen ment, azért az első darab sem volt eléggé mulatságos, a második pedig nem is lehetett, mert hiszen az a régió, hol e darab eszméje jár, már a valószínűség határain meszse túl a bolondok országát juttatja eszünkbe. Jutalmazott igyekezettel játszott s a közönség elismerésével találkozott. Közönség meglehetősen számban volt jelen.

Kimutatás

az izr. nőegylet február 1-én tartott jótékony célú bálja bevételeiről.

Bevétel volt 482 frt. 70 kr.; kiadások 257 frt.; maradt tiszta jövedelem, 235 frt. 70 kr. Fölül fizettek következő urak és úrnők: özv. Csillag Ignáczné úrhölgy 10 frt., Sármái Márton úr 6 frt., Bleyer testvérek, Ekstein Antal, Wittmann Károly, Schweiger Herman urak egyenként 5 frtot; Politzer Bernát, Behr Károly, Behr Mór, Fekete Bernát, Steiner Armin, Oszman Henrik, Mandel Ignácz, Löwi Miksa, Pfeiffer Jakab, Hacker Mór, Bosányi S., Pollák Adolf, Schweiger Fülöp, Steiner Márton urak egyenként 3 forintot; Deutsch Henrikné úrhölgy, Schweiger József, Grosz Ignácz, Milhoffer János, ifj. Berecz Czeglédrol, ifj. Pintér Abonyról, Fischer Miksa urak egyenként 4 frtot; tisztel. Fischmanné úrhölgy, Schwartz Dávid, Nalik S. hadnagy, Grosz Márton, dr. Scheiber Ignácz, özv. Fleischer Bernátné úrhölgy, Hay Károly, Paschkecz Adolf, Brüll S. Witz Gusztáv, Brett Salamon, Smidt Lipót, Schlesinger Vilmos, Gallia Fülöp, névtelen, Tattay Karolin úrhölgy, Schwartz Miksa, Schwartz

Mór, Schweiger Illés, Grünfeld D., Hacker Lajos, Pollák Adolf, Grosz Zsigmond urak egyenként 2 frtot; Weisz M., Weisz S. urak egyenként 1 frt. 50 krajczárt; Politzer Farkas, Grosz Sándor, Bauer Lajos, Steiner Zsigmond, Brükler Argyél, Szabó Farkas, Klein Móricz, Mádi János, Weisz Salamon, dr. Singer Bernát, dr. Schwartz, Bóbis Ferencz, Sziládi Lajos, Schwartz Mór, névtelen, Spitzer József, Spitzer László, Schwartz Herman, Weissenstein Armin, Steiner Ignácz, Witz Antal, Fuchs Miksa, id. Schönberger Adolf, Pauker D. Schweiger Vilmos, Schindler Ignácz, Reiner Károly, Blau Fülöp, Witz Salamon, Grünblatt Ignácz, Klein Mór, Fehér Márton, Scheiber Sándor, ifj. Scheiber, Schwartz Gusztáv, Schweiger Jakab urak egyenként 1 frtot; Löwy M., Moor H., Lederer J. urak egyenként 50 krt.; összesen: 192 ft. 70 kr.

Kedves kötelességemnek tartom a nemeskeblű adakozóknak a nőegylet iránt mutatott nagylelkű pártfogolásukért az egytel mély halálját kifejezni, s egyúttal köszönetet mondani a lelkes ifjúságnak, mely páratlan tevékenységet fejtett ki a táncterem díszítése és berendezése körül és a valóban szép táncestély sikeréből az oroslány részt érdemelte ki magának.

Keckseméten, 1872. február 8.

Dr. Kecskeméti Lajos,
egyleti titkár.

Irodalom és művészet.

* A „Közigazgatás“ című heti szakközlönyt, mely a megyei, városi és községi élet adattára, ajánljuk különösen a közigazgatási tisztviselők figyelmébe. Ez ügyesen szerkesztett hetilap megjelen Pesten; ára negyedévre 2 frt.

* A „Súgó“ című szépirodalmi és humorisztikus lap, mely kiválóan a színészet körében forog, s mely elég érdekes tartalmú — megjelen Pécsen, havonként kétszer. Ára évnegyedre 1 frt. Szerkeszti Kómvics Imre.

* Érdekes munka jelent meg Aigner Lajos kiadásában. Címe: „A magyar kormány nagy vasúti szerződésének bírálata.“ Irta Körösi József, a pestvárosi statisztikai hivatal igazgatója stb. A jeles műben, melyet az e téren csak némileg is érdeklődők figyelmébe melegen ajánlunk, az elfogulatlan bíráló kimondja, hogy „ezen szerződést jogi szempontból elfogadhatónak nem tartja.“ A füzet ára 60 kr.

* Zsutai J. korán elhunyt, szerencsétlen véget ért nagy tehetségű fiatal költő (a Duna hullámaiba temetkezett) költeményeire előfizetők még folytonosan érkezvén, több oldalról jött szives felhívások folytán indítatva érezzük magunkat az előfizetési határidőt folyó évi márczius 15-ikéig meghosszabbítani. A t. gyűjtőket pedig tisztelettel kérjük, hogy gyűjtésök eredményét mielőbb beküldeni sziveskedjenek (Beczner Frigyes önképzőtársulati elnöknek, a ref. főiskolába Debreczenbe), hogy a nyomtatandó példányok száma iránt intézkedhessünk. A költeményfüzet a fent kített határidőre okvetlenül megjelenik. Debreczen, 1872. január 27. A ref. felsőbb tanuló ifjúság önképzőtársulata.

Helybeli újdonságok.

— A „himlő-járvány városunkban“ című mult heti cikk kelleténél nagyobb rémületbe ejtette a lakosságot, csak az a baj, hogy

— Vagy nem kapták meg még levelem? Igaz, még csak két napja, hogy postára tettem s tegnap már magam is útban valék, de azt hittem, e meglepetés nem lesz terhükre?

A vér felfutott Szendei arcába, szerette volna széttegni ezt az embert, kit oly szemtelennek tartott. Az ajtó megnyílt, Kamilla lépett be. Ah te vagy Károly! sikolta fel a nő, s öröm könnyek közt akart a férfi nyakába borulni.

Szendei jónak látta a közbelépést. Ez hallatlan vakmerőség asszonyom! dörmögé a férj ördögi hangon s iparkodott nejét feltartóztatni, azután az idegenhez fordult: „Őn pedig, uram, távozzék, ha nem akarja azt, hogy inasaimmal kidobassam.“

Az idegen elhalaványult s nem volt képes szólani.

Kamilla zokogásban tört ki. Oh Károly, ne hallgas e rút emberre s engedd kebleden elzokogni, hogy szerencsétlen vagyok; s mielőtt Mór megakadályozhatta volna, körül foná az idegent karjaival.

Károly maga elé bámult, Szendei úr pedig közel volt az örüléshez.

— Képzeld Károly, egy levél miatt, melyet ma kaptunk, hütlenséggel vádol — folytatá a nő panaszos hangon — s képes magától eltaszítani, azt mondja, hogy megesealtam őt, pedig szivem minden érzelme az övé volt.

Szendeit e szavak a legnagyobb esodálkozásra ragadák.

Az idegen magához szorítá Kamillát, azután a férjhez fordult.

— Uram! adja okát eme viseletének, ha nem akarja azt, hogy...

— Önnek én nem tartozom számadással, különben is mit akar ön itt?

— Bátyám! jer, még ma elhagyjuk e házat, kiálta Kamilla.

Szendei e szó hallatára csaknem összeroskadt s esodálkozással ismétlé: bátyja?

— Igen uram, én Kamillának bátyja vagyok s jogom van önt e bántalmazás miatt kérdőre vonni, válaszolá Károly oly komoly hangon, hogy Mór nem lehetett többé kétségben a felől, hogy e férfi valóban az, a kinek mondja magát.

— Ha tehát ön bátyja Kamillának, mért nem mutatata be magát? kérdé a férj némi derültséggel, mert az arczképe után, melyet Kamilla albumában láttam, aligha lehet öre ráismerni, különben hogy ön és Kamilla iránti viseletemet okadatuljam, olvassa el e levelet.

Kamilla földre szegzé szeméit s félt, igen félt, hogy még bátyja is bünösnek fogja őt itélni.

Károly átolvasá s hangosan kaczagott fel. „Tehát ez az a levél, melyért sógor úr Kamillát gyanúsítja?“

Szendei nagyot nézett.

— Az egész csak egy kis tévedés.

— Tévedés? ismétlé a férj s nem tudta megérteni, hogy ez micsoda összefüggésben van nejeinek bátyjával.

— Ne nézzen Szendei úr oly haragosan, mert nekem talán több okom van mérgeledni, — hanem hallgasson rám.

— Én nyolcz hava, hogy hazulról eltávoztam s Tirolba utaztam építészeti pályám folytatására itt hagyva Ráso Kamilla arámat azon boldog reményben, hogy visszatérem után őt nőül veszem. Ezelőtt egy hóval írta meg hógom, hogy kegyeddel jegyet váltott elküldve önnek arczképét is. Vágyva vágytam önöket s arámat láthatni, de nem jöhöttem, miután egy vadászat alkalmával szerencsétlenül megsesúsza, jobb kezemet törtem ki, a mint azt most is látják, hogy fel van kötve. Négy nappal ezelőtt egy barátom Tirolon keresztül utazván, értésemre adta, hogy arámat egy bankár akarja nőül venni s ez azon elhatározásra birt, hogy haza jöjjenek, de megérkezésemet önökkel tudatni akarván, minthogy irni képtelen voltam, őt kértem fel, hogy irjon önöknek s arámnak, s a kópé valószínűleg ismerte az önök helyzetét s készakarva elcsérlette a leveleket.

Károly még folytatni akarta, de a férj térdre borult neje előtt, bocsánatért esdekelve. Kamilla lehajolt hozzá s a következő pillanatban már a béke esőjka égett ajkaikon.

Ez is egy nap a mézes hetekből, susogá Károly s a bocsánatot kérő Szendeit karjaiba ölelé.

Néhány percz mulva már hároman ültek a terített asztal mellett. A tűz vigan lobogott a kályhában, néha-néha most is bele szóltott „paff“-jával a társalgásba, de senki sem ügyelt rá.

Jóska inas is csak azt jegyezte meg: „Ki hitte volna, hogy ezek még ma együtt fognak ebédelni?“

azokon nem fog az ijedség, kikre a közlemény hatni akarhatott. Illetékes helyről ugyanis úgy vagyunk értesítve, és ezt a közönség megnyugtatósára sietünk közölni, hogy a himlő mindaddig csak az alsóbb néposztálynál, tehát ott mutatkozott, hol a gyermekek nem ojtatnak be, holott a műveltebb osztálynál alig jött elő egy-két eset, és akkor is szelidebb lefolyással. Nincs tehát ok a félelemre, csak figyelmeztetésül akart szolgálni a hivatkozott cikkek a hatóságnak arra nézve, hogy jövőre szigorúbb intézkedésekről gondoskodják a védhimlő ojtás nagyobb mérvbeni keresztülvételében.

* **A felnőttek oktatása.** Kecskeméten, tudomásunk szerint igen vékony lábón áll, habár azt Bogdy plebánus úr többször is kihirdetné a templomban, nem különben a városi hatóság is buzgólkodott annak népünk közti terjesztésében. Legtöbb felnőtt jár az Erzsébet-templomi iskolába, hol Gömöri Mihály tanító úr huszonhárom felnőttet oktat hetenkint 3-or. A felnőttek, mint értesülve vagyunk, jól haladnak tanulásukban; s különösen említést érdemel valami Bogos Gergely nevű, ki a talfái tanyákról hetenkint 3-or be- és azután kigyalogol sárban, vízben, fagyban egyaránt. E szép buzgalomát a derék ifjúnak követésreméltó példaként említjük föl azok számára, kik az ingyen-oktatást nem használják föl saját előnyükre.

— **A jogász segélyző-egylet** részére, a multkor megnevezett urakon kívül felülfizettek még: a „Kertész és Eisert“ czég nevében Lovik N. úr 5 frt.; Sármy Márton úr 5 frt.; Kovács József úr 1 frt. Midőn ezen adakozást van szerencsém a bizottmány nevében megköszönni, egyszersmind bocsánatot kérek abbéli tévedésemért, hogy ezen felülfizetéseket is először mindjárt meg nem említettem. Dömötör Károly, b. b. elnök.

— **Felhívás** a hazai gymnasiumok igazgatóságaihoz. Ráth Mór úr a Toldy-ünnepély alkalmával 14 rendbeli kiadványaiból 475 példányt (mintegy 2000 kötetet) bocsátván a Kisfaludy-társaság rendelkezése alá oly végből, hogy e könyveket a hazai gymnasiumoknak a magyar irodalom tanulmányában kitűnő s egyszersmind szegény tanulóik között „Toldy-jutalom“ néven kiosztsa: van szerencsém a Kisfaludy-társaság megbízásából ezennel felhívni a magyar korona területén működő gymnasiumok tisztelt igazgatóságait, sziveskedjenek a vezetésükre bizott ifjúság ama jelesbjeinek jutalmazása iránt, kik a magyar költészet, szónoklat, irodalomtörténet tanulmányában kitűntek, egyszersmind pedig szegények, — ajánlataikat f. é. ápril végeig alulirott titkárhoz Budára beküldeni. — A Kisfaludy-társaság ez ajánlatok alapján kijelöli a jutalmazandókat s kihirdeti mindnyájok névsorát a megítélt könyvek jegyzékével együtt, az adományozó Ráth Mór úr pedig akként intézkedik, hogy az illetők, igazgatóságuk útján, még az ideai tanév folyamában megkaphassák a nekik odaitélt példányokat. Kelt Buda-Pesten, a Kisfaludy-társaságnak 1872. évi január 31-én tartott üléséből. Greguss Agost, mint a Kisfaludy-társaság titkára.

* **A helybeli izr.** nőegyleti bál febr. 1-én tartatott meg, s mint biztos forrásból értesülünk, az igen fényes és minden tekintetben kielégítő vala. A fényben uszó terem, a pompásan öltözött hölgykoszorú által nyerte főekességét. A tiszta jövedelem 235 frt. 70 kr., mely mai számunkban ki is mutattatik.

— **A kecskemét-vidéki** gazdasági egyesület igazgató választmánya által közhírré tétetik, miszerint általa a magyar királyi földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi nagyméltóságú ministerium mult 1871. évi 7446. számú kegyes leiratában a sertés-tenyésztés javítása tekintetéből nyújtott pénzalapon, József főherczeg ő fenségének kis-jenői uradalmából vásárolt 56 darab kitűnő minőségű tenyészkan sertés a legtöbbet ígérőknek árverésen el fog árúsíttatni, a következő feltételek alatt; úgymint: a) vevők kötelezettek a megígért és leütött vételárat készpénzben a helyszínén azonnal lefizetni; — b) az árverésben csak gazdasági egyeleti tagok, vagy községi sertés-tenyésztés előmozdítása tekintetéből e czélra írásbeli meghatalmazvánnyal ellátott községi előjárósági megbizottak vehetnek részt; megjegyeztetik, hogy gazdasági egyeleti tag lehet — az egylet elnökségénél bármikor eszközölhető beiratás által — minden önjogú becsületes ember; — c) vevőktől elváratik, hogy az általuk megvásárlandó tenyészkanokat, míg a tenyésztésre alkalmasok, attól el nem vonják, ha pedig időközben alkalmatlannak válnának, — e körülményről az illető gazd. egylet elnökét, szóval vagy írásban értesíteni fogják. — Az árverés a kecskemét-vidéki gazdasági egyesület székhelyén Kecskeméten, a sertéseknek jelenlegi elhelyezési helyén, Csáki József hízaldájában folyó 1872. évi február hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor lesz foganatosítandó.

Vidéki újdonságok.

* **Méltó a megemlítésre** Marczibányi Antal végrendelete, mely január 27-én hirdettetett ki. A nagy vagyont leányági rokonainak hagyományozta, hazai intézetekre pedig a következő összegeket: a magyar tudós akademiának kötvényekben 10,000 frtot, azon kikötéssel, hogy ennek kamatai a magyar tudományosságának népszerűsítésére, illetőleg a tudományok a nép közt való terjesztésére fordíttassanak. A nemzeti színiügy előmozdítására hagyott 10,000 frtot, az írói segélyegyletnek 5000 frtot, a nemzeti múzeumnak szintén 5000 frtot. Egy fényes család utolsó ivadékához méltó végrendelet.

* **A Jászkun-területek** tisztújító közgyűlése január 9-én s következő napjain tartatott meg Gr. Szapáry István főkapitány elnöklete alatt. A választás a legszebb rendben folyt le. Alkapitány lett Balogh Imre (ezelőtt kiskun kapitány), főjegyző Kerek József (ezelőtt is főjegyző), első aljegyző Nagy Ferencz, második aljegyző Szivák Imre, harmadik aljegyző Hajdú Sándor, tiszti ügyész Bozóky Antal, főszámvevő Pethecs János, alszámvevő Mészáros Illés, főmérnök Horkay Péter, főorvos Orbay Antal, pénztárnok Koller Kálmán, állatorvos Szappanos József. Főkapitányi kinevezés útján: Levéltárnok Palotási János (eddig is az volt), várnagy Kótán János, iktató Bath Mór, kiadó Sipos János; irnokok: Barla Gyula, Burián István, K. Tóth István, Horváth Ferencz, Lángh Rudolf, Rabatinszky Vincze. Csendbiztosok: Agoston Imre és Benedek János (Jászság), Péter Pál és Bankós János (Kiskunság), Bozóky András (Nagykunság).

* **Félegyházán** a „városi dalárda“ által február 3-án, a színház teremben hangversenyvel

egybekötött táncvizigalom tartatott Molnár László úr rendezése mellett. A jövedelem fele a Petőfi-szobor tőkájének gyarapítására fordíttatott. E nemes czél igazán szépen jellemzi a félegyháziakat, kik azonkívül, hogy a két testvér hazában első siettek nagy szülöttük emlékének meghozni az áldozatot, most még annak országos szobrára is gyűjtik fillereiket. Nem hagyhatjuk azonban megjegyzés nélkül, hogy a kinek szobra javára rendeztetett fele részben e hangverseny — a nagy költő műveiből egy sem szavaltatott. Ez (ámbar válogathatunk jeles költőinkműveiben) figyelmetlenség Petőfi iránt. — A tiszta jövedelem mintegy 100 frt. volt.

* **Éjszakai fény.** Február 4-én esti 6 óra után éjszakai fény volt látható éjszak-nyugoti irányban. Mi nem észleltük ugyan, hanem több lap írja ezt. A debreczenben megjelenő „Alföld“ szépen írja le e tüneményt.

* **Pestmegye tisztújító** közgyűlése febr. 5-én ment végbe. Alispánna egyhangúlag Beöthy Lajos választatott meg. Főjegyző Ilkey, főügyész Bellagh Imre, árvaszéki elnök Dalmady Győző. Helyszüke miatt nem közölhetjük a tisztikar teljes névsorát, s csak azt jegyezzük meg meg, hogy kecskeméti járási szolgabíróvá a felső kerületben Viczián András, középkerületben pedig Teszary András választatott meg.

Kimutatás

azon halálesetekről, melyek sz. kir. Kecskemét városában 1871. évi Decz. havában előfordultak.

A halálesetek összes száma 113, ezek közt van: Férfi 57, nő 56. — Törvénytelen 6, — halvaszületett 9. — Egy éven alól 35, 1 évtől 10-ig 7, 10 évtől 20-ig 9, 20 évtől 30-ig 5, 30 évtől 40-ig 5, 40 évtől 50-ig 3, 50 évtől 60-ig 12, 60 évtől 80-ig 23, 80 évtől 100-ig 5. — Véletlen halálozás 2. — Bonczoltatott 1. — Orvosoltatott 26, nem orvosoltatott 87. — Beoltatott 29, nem oltatott 84.

Kecskemét, 1871. Jan. 10.

Dr. Kecskeméti Lajos,
v. halottvizsgáló orvos.

Tudósítás a kecskeméti piacról.

(Alsó-ausztriai mérő szerint.)

1872. évi febr. 6.

Búza 87 fontos 5 frt. 80 kr. 83 fontos 5 frt. 40 kr. Rozs 80 fontos 3 ft. 30 kr., 78 fontos 3 frt. 20 kr. Árpa 74 fontos 2 ft. 80 kr., 68 fontos 2 ft. 60 kr. Zab 2 frt. — kr. Kukoricza 3 frt. 60 kr. Köles 3 fr. 40 kr. Burgonya 1 frt. 60 kr. Sertéshús mázsája 24 frt. Szalonna mázsája 29 frt. Hizottlúd párja 5 ft. 40 kr. Széna mázsája 1 frt. 60 kr. Szalma mázsája — frt. 70 kr. Keményfa öle 22 ft. — kr. Puhafa öle 12—14 ft.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**

H I R D E T É S E K.

A hazai kiházasító részvénytársulat Pesten.

Mely a m. m. miniszterium 142. sz. leiratával engedélyeztetett és 500,000 frt. alaptőkével bir, tehetővé tette minden szegényebb, valamint gazdagabb, nőtlen, hajadon, vagy özvegyiségben lévő t. cz. egyéneknek, hogy magának kedvező és jutányos feltételek mellett hozományt biztosíthassék u. m.:

10 ft. beiratási illeték és 50 krnyi hozzájárulási díjjal	500	ftot.
20 " " " " " " " " " " " "	1	frtnyi " " " "
40 " " " " " " " " " " " "	2	" " " " " "
100 " " " " " " " " " " " "	5	" " " " " "
200 " " " " " " " " " " " "	10,000	" " " " " "

Bővebben lehet értekezni, és biztosítási jelentéseket beadni, Goldhammer Mór megbizott ügynöknél

Kecskeméten a főtéren.

3—5

Földeladás.

Hegedűs János vásárhelyi kántornak a borbási pusztában, Kecskemét város úrréi határán, a szolnoki országtól mellett levő 100 holdas földbirtoka szabad kézből eladó; értekezhetni magával a tulajdonossal, vagy helyben Grey Károly úrral.

3—3

Egy jó házból való fiú, vas-és fűszerkereskedésbe vidéken felvétetik gyakor-nokul.

Értekezhetni **Koczó Sándor** tanár úrnál.

Belső sétasor, 170. szám. 2—3

Hirdetmény.

A kecskeméti takarékpénztári egyesület által, folyó évi február hó 11-én délelőtt 10 órakor Kecskeméten az ó-városház tanásteremében tartandó folytatolagos közgyűlésre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívattak.

Lestár Péter.